

Apel.les Mestres, dibuixant

per R.C.D.

tronats models de guix, per la qual cosa va merèixer sempre poca consideració per part del professor.

Queden reculls dels seus dibuixos datats des dels seus onze anys i àlbums d'apunts dels del 1868, uns vint-i-cinc aproximadament, que es conserven als Museus d'Art de Barcelona i a la Biblioteca de Catalunya i que demostren el cecs que són alguns professors d'art.

Home de vellesa sedentària, a la seva joventut, però, va ser un rodamón infatigable que va fer viatges i sojorns més o menys llargs a Caldetes, Arenys de Mar, Canet, Cervelló, Madrid, Andalusia, Castella, París, Mallorca, Menorca, Divonne-les Bains, Suïssa, França, Polanco, Vilanova i la Geltrú, Manresa, Solsona, Sitges, Berga, Montserrat...

Fou un enamorat de les coses petites -herbes, flors, insectes, bestioles, lletres, follets...- que atesorava, apreses durant els seus múltiples viatges, i que va immortalitzar en els seus milers de dibuixos i va cantar-les en la seva música i en la seva poesia.

Dibuixant àgil, versàtil i capaç d'una gran producció va treballar en un sens fi de publicacions espanyoles i americanes fent-hi de tot, des d'acudits diaris i historietes gràfiques a publicitat. Però és en les arts del llibre on se'n surt d'allò més bé: il·lustracions, "ex-libris", disseny de cobertes i portades. La seva obra més reeixida, "*Liliana*", constitueix un intent d'art total: poesia, dibuix i disseny gràfic.

Considerat avui una figura pont entre el vuitcentisme i el modernisme, la seva obra va passar per diferents etapes: romanticisme, realisme, humorisme absurd, grotesc i caricaturesc, simbolisme i "art nouveau".

Tècnicament va aportar nous conceptes gràfics i, a la seva època que només considerava artistes els pintors i els escriptors, va ser un paradigma de moder-

nitat i progressisme en defensar el dibuix com a "*obra d'art*" i en defensar també, amb l'exemple, les noves tècniques mecàniques de reproducció -cromolitografia, fotogravat- malgrat que puguessin representar la desaparició de l'art de la xilografia que, amb la intervenció del gravador al boix, canviava fatalment el traç original tot impedit que l'espontaneïtat, la frescor i l'emoció del gest arribessin al gran públic.

I tot això ho deia en un sentit que -al cap de tants anys- encara subscriurien els artistes gràfics actuals.

S'escau enguany el cinquantenari de la mort del gran artista Apel.les Mestres: crític, dibuixant, dramaturg, floricultor, il·lustrador, músic, narrador, poeta i traductor. Apel.les Mestres i Oñós (Barcelona 29 d'octubre del 1854 - 19 de juliol del 1936) va ser un polifacètic, condició a la qual duia unida la de profeta: "*El dia que jo em mori cauran llamps i trons*" havia deixat dit.

Però és de la seva faceta de dibuixant de la que vull parlar, portat per l'emoció d'haver contemplat recentment tres obres seves de la col·lecció del bon amic Andreu M.ª Caixach de Comellas, al qual "*Quadern*" agraeix la gentilesa de permetre-li reproduir-les.

En la seva època d'estudiant a Llotja Apel.les ho dibuixà tot, menys els exercicis constants i obligats de les classes de Claudio Lorenzale, uns horribles i

negre

Passeig de la Plaça Major, 38
Telèfon: 726.56.38 SABADELL